jövőbe vetetett hit és remény nem gyujtott volna egy-két kis mécsest ezen a karácsonyfán is. —

Sok ügyvéd—kevés munkaalkalom. Az ügyvédség anyagi helyzetét lényegesen befolyásolja az a körülmény, hogy az utolsó évtizedekben csak az ügyvédek száma szaporodott és nem a munkaalkalmaké. A háboru előtt is tisztában volt a kar azzal, hogy az ügyvédek jelentékeny része nem képes magából az ügyvédi foglalkozásból megélni. A numerus clausus intézményét már az 1893. évi kamarai közgyülésen vetette fel egy rég elhalt kartárs, de a kar nagy többsége, ugy akkor, mint később, mindig elutasitotta ezt az eszmét, mint olyat, mely csak ellentéteket és elkeseredést szitana, a kar függetlenségét ásná alá, de egyébként célhoz nem vezetne. Ma is ellenzi a kar egyeteme a numerus clausust, az eddigi indokokon felül azért is, mert hiszen azt el sem képzelhetjük, hogy ily irányu intézkedés a jelenleg bejegyzett ügyvédeket megfosztaná keresetüktől, e nélkül pedig a mai sivár állapot petrifikáltatnék, mert mindenki azt várná, hogy a másik kollega menjen uj pályára.

Az ügyvédi karba tódulás a háboru befejezte óta még nagyobb arányokat öltött. 1918-ban még 2400 a budapesti kamara létszáma, 1924. év végén már 3177, 1925. év végén pedig 3222 (ebből Budapeslen gyakorol 3035) vagyis még az utolsó évben is emelkedett a budapesti kamara tagjainak száma 45-tel. Érdekes momentumként emlitem meg, hogy az egyetemi numerus clausus még egyáltalában nem érezteti hatását, mert az ügyvédjelöltek száma a mult évben 659 volt, jelenleg pedig 658.

A kar tulzsufoltságát erőszakos eszközökkel nem akadályozhatjuk meg, de meg kell állapitanunk azt is, hogy erről a most már nyilvánvalóan igen nehéz pályáról azért sem mennek el a kartársak, mert a többi szabad pálya sem kecsegtet nagyobb eredménnyel. Szóval az ügyvédek nem annyira az ügyvédséghez ragaszkodnak, hanem főleg azért maradnak itt, mert nem nyilik számukra könnyebb megélhetést biztositó pálya. Ha az általános gazdasági helyzet javulni fog, bizonyára e téren is meg fog indulni a nagy népvándorlás, mely egészségesebb viszonyokat fog létesiteni az ügyvédség terén belül is.

A munkaalkalmak szaporitása két irányban képzelhető el. Uj munkaterek nyitása és a régiek intenzivebb kiaknázása utján.

A budapesti ügyvédi kamara évek, sőt évtizedek óta sürgeti a következő uj munkaalkalmakat az ügyvédség részére:

Perenkivüli eljárások, főleg az örökösödési eljárás terén biztosittassék az ügyvédeknek a jelenlegi birói funkció, ami

által ezek az eljárások a közönség érdekében gyorsittatnának és a biróságok lényeges tehermentesitésben részesülnének.

Kéri a kamara a telekkönyvi ügyekben az ügyvédi illetőleg telekkönyvi kényszer behozatalát. Ezzel a telekkönyvben való bizalom erősödnék meg s megszünnének azok a komplikált perek, melyek szakértelem és felelősség nélküli egyének rossz okirataiból származnak. Ugy ennek, mint az előbbi kivánságnak teljesitése esetében az ügyvédek egy része a városokból, ahol most össze vannak zsufolva, elszéledne a vidéken, miután ott könnyebb megélhetést találna.

Hosszu idő óta sürgeti a kamara a kebelében felállitandó állandó választott biróságot, melyre vonatkozólag miniszteri igéretet is kapott. Ez a választott biróság hivatva volna magánjogi perekben igazságot szolgáltatni azoknak a feleknek, akik magukat a biróság itéletének alávetnék. Olyanféle biróság lenne ez, mint a tőzsdebiróság; a jogkereső közönség rövid idő alatt elérné jogvitáinak elintézését s a biróságok szabadulnának felszaporodott munkaterhük egy részétől, az ügyvédek pedig uj keresetforráshoz jutnának.

Nem folytatom tovább ezeknek az uj munkatereknek felsorolását, hanem áttérek a véleményem szerint fontosabb kérdésre: a meglevő munkaterek erősebb kiaknázására.

A közigazgatásban az ügyvédi képviselet sohase tudott eléggé érvényesülni. A' biróságoknál az ügyvéd, mint egyenjogu igazságszolgáltatási tényező be van fogadva; nem ugy a közigazgatási hivatalokban. Ezeken a helyeken az ügyvédben nem a fél által jogosan odaállitott ellenőrző szakértőt látnak, hanem egy betolakodott izgága embert, aki jogcim nélkül birálja és ellenőrzi a történő dolgokat s akinek hivatása a tisztviselőnek kellemetlenkedni s az ügyfelet oknélküli költségnek kitenni. Még jelenleg is ugyszólván hónapról-hónapra érkeznek a kamarába panaszok amiatt, hogy egyes hivatalok, vagy hivatalnokok ajtajain ilyen tábla függ: „ügyvédeket nem fogadunk". Igaz, hogy a kamara mindig szembe tudott szállni ezekkel a jelenségekkel s rendszerint sikerült betörni az excluziv ajtókat (melyek egyébként bizonyos egyének előtt önként s talán tulelőzékenyen tárultak fel). Nem foglalkozom ezuttal azzal, hogy teljesen törvénytelen éz az ügyvédellenes áramlat, melyet a háboru és a forradalmak utáni állapotok igyekeztek meghonositani, de közérdekből is demokratizálni kell a közigazgatást, aminek egyik főfeltétele az, hogy a közigazgatási tisztviselő nyiltan és örömmel bocsássa munkáját a közönség s elsősorban az ügyvéd ellenőrzése alá. Ez olv fontos alkotmánybiztositék, melyet a tisztviselőnek nem szabad magától elháritani, ha nem akarja azt a hitet kelteni, mintha munkája nem türné a kritikát. Ne lásson a közigazgatási

tisztviselő az ügyvédben ellenséget, hanem tekintse őt épugy munkatársának, mint a biró. Ha a közigazgatási hivatalok munkája a törvények szellemének megfelelő módon nyilvánossá lesz, az ügyvédi munka perspektivája lényegesen bővül. Természetesen *minden ügyvédnek* egyformán szabad bejárása kell, hogy legyen a hivatalokban. Az ügyvéd által ellenőrzött és sok esetben támogatott munka gyorsabb és alaposabb lesz és a jogkeresőknek nagy hasznára fog válni.

A közigazgatási ügyek közül főleg az adó és vámügyek azok, amelyeknél a munkalkalmak növekedése várható. Itt is azonban *bizonyos exkluzivitást* észlelünk, ami egyrészről törvénytelen és visszaélésekre vezet, másrészt az összügyvédség szempontjából elitélendő.

Végül egy szót a zugirászatról. Az utóbbi években a zugirászat módfelett elszaporodott. A sok B-listás tisztviselő, állását vesztett magánhivatalnok, elhelyézkedni nem tudó menekült ember, mind-mind a zugirászatra adta magát. A kamara ügyésze egyre-másra jelentgeti fel őket, de sajnos a birósági megtorlás nem müködik elég gyorsan és erélyesen. Ezen okvetlenül segiteni kell, elsősorban a közönség, de az ügyvédi kar érdekében is.

Összegezek: az ügyvédi kar helyzetének javulását csak az általános viszonyok javulásában látom (amikor egyrészt az ügyvédi kereset emelkedni fog, másrészt a kar egy részének módja lesz más pályára átlépni) valamint abban, hogy az ügyvédeknek teljes mértékben át kell engedni azokat a munkatereket, mely őket a törvény szava és szelleme szerint megilleti. *Dr. Popper Tódor.*

Az ügyvédi munkakör és munkaalkalom kiszélesitése. Mondhatom, hogy a legnehezebb problémák egyike, amely egy rövid cikk keretében egyáltalán nem oldható meg

Legyen szabad bevezetésül azt a sokszor hangoztatott meggyöződésemet kifejezésre juttatni, hogy a beállott és napról-napra több pusztitást végező ügyvédi nyomor az ügyvédi munkakör és a munkaalkalmak kiszélesitése által sem lesz megszüntethető, de még érezhető módon nem is enyhithető.

Már a háboru kitörése előtt az ügyvédi pálya oly ijesztő módon tulzsufoltnak jelentkezett, hogy tisztes megélhetést a kar tulnyomó részének nyujtani nem volt képes.

A tulzsufoltsággal elválaszthatlan kapcsolatban elszaporodott ügyvédi proletáriátus szomoru és ijesztő jelenségei ugyan az egész országban mutatkoztak, de legkirivóbban Budapesten, ahol egyrészről az egész csonkitatlan magyar birodalom gazdasági központja attrakcionális erővel vonzotta magához az ügyvédi pályára tódulókat és kecsegtette őket a gazdasági, a társadalmi és sokszor a politikai érvényesülés